

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Oslo, 14. april 2021

Deres ref: Dokument 8:160 S (2020-2021)

Høringssvar Representantforslag om kamp mot rasisme

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi har ca. 30 lokallag i hele Norge som jobber med likestilling og inkludering, og arbeid med antirasisme er en av organisasjonens kjernevirksomhet.

Både enkeltpersoner og samfunnet som helhet har et ansvar for at rasistiske ytringer og handlinger blir sagt imot og straffet. Da må eksemplene på rasisme må oppdages, det må være enklere å melde fra, anmeldingene må tas på alvor og de må lede til noe negativt som svir for de ansvarlige. Samtidig er holdningsendrende arbeid og kunnskapsbasert informasjon viktig i arbeidet mot systematisk og institusjonalisert rasisme.

Norsk Folkehjelp støtter derfor forslaget i sin helhet, siden vi mener det involverer sentrale områder og tema i kampen mot rasisme og diskriminering. Vi har likevel noen kommentarer.

Særlig til forslagens punkt 3, 6 og 7

Sammen med Antirasistisk senter, Skeiv Verden og Norges Handikapforbund har vi opprettet *DiMe - Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken*. DiMe tilbyr gratis rettshjelp og meglingsbenken i saker som har sitt utspring i anklager om rasisme eller diskriminering. DiMe ble etablert etter initiativ fra Oslo kommune.

Dessverre ser DiMe i økende grad at gjester med minoritetsbakgrunn også tilpasser seg et diskriminerende uteliv. De velger ut noen steder der de ikke blir avvist, de unngår å krangle når de blir avvist. Selv om utelivsdiskriminering er straffbart, hjelper det sjeldent å varsle politiet når det skjer. Politiet vil uansett ikke ta stilling til hva som er skjedd i det konkrete tilfelle, og sørge for at den enkelte kommer inn. De fleste anmelder ikke slike saker i etterkant. Mange sier de ikke tror det fører til noe, uansett.

Dette gjør at det er store mørketall. Politiets rapport om hatkriminalitet fra 2019 viser kun fem anmeldte forhold på utelivsdiskriminering og politiet melder om store mørketall. Fra Diskrimineringsnemndas statistikk fra 2020, finner vi kun én klagesak på utelivsdiskriminering. Næringsetaten i Oslo kommune opplyser at de får få henvendelser fra publikum. At det er registrert få innmeldte saker, betyr ikke at utelivet er fri for rasisme og diskriminering, heller kan det tyde på at det er lett å slippe unna med det.

Hendelser om opplevd rasisme eller diskriminering er svært vanskelig å bevise, det kan være ord mot ord og den som anklages benekter at det ligger rasisme eller diskriminering til grunn for handlingen. Det er sjeldent med rene diskriminerende eller rasistisk avvisninger «*vi vil ikke ha slike som dere her*». Avvisninger begrunnes med at lokalet er fullt, de krever pass og ID i stedet for bankkort, de krever fiktive medlemskap eller forhåndsbestilling, det er kleskode, de påstår at gjesten har rusadferd mot bedre vitende mv. Avvisningsgrunnene fremstår som inkonsekvente, og de er sjeldent

skriftliggjort. DiMe erfarer at særlig den interseksjonelle diskrimineringen og rasismen sjelden fanges opp og er vanskeligere å forstå. Det gjelder både for den som utsettes for denne diskrimineringen, for utelivsbransjen selv og for dem som skal kontrollere bransjen.

Gode premisser for et trygt uteliv, er en viktig del av tilgjengelighet og inkludering til utesteder for en mangfoldig befolkning. Ikke minst unge med minoritetsbakgrunn vil kunne preges negativt på sikt når de opplever at den de er, gjør dem uønsket eller utsatt for vold som gjest i byens uteliv.

Vi må støtte folk som utsettes for utelivsdiskriminering og sørge for at belastningen med å varsle minimaliseres. Tiltak som sørger for profesjonalitet i skjenkenæringen, gode rammevilkår for ansatte og tett samarbeid med politi og andre berørte virksomheter, er avgjørende om tiltak mot rasisme og diskriminering skal gi gode resultater.